

CREDYD CYNHWYSOL

A CHI

Mae Credyd Cynhwysol wedi cael ei gyflwyno i roi'r cymorth y mae ei angen arnoch i ddod o hyd i waith a symud ymlaen yn y gwaith. Rydym am i chi allu elwa ar yr holl bethau cadarnhaol a ddaw gyda gwaith. Bydd y canllaw hwn yn eich helpu i wneud hynny ac yn cwmpasu'r meysydd canlynol:

[Gwasanaeth Llawn a Byw Credyd Cynhwysol](#)

[Eich Cyfrifoldebau](#)

[Eich Ymrwymiad](#)

[Taliadau](#)

[Sanctsiynau](#)

[Chwiliad gwaith llawn amser](#)

[Amodoldeb, Ehangu gwaith, a thapr](#)

[Hunangyflogaeth](#)

[Help gyda chostau Gofal Plant sy'n gymwys](#)

[Tai](#)

I gael rhagor o wybodaeth am bob pwnc yn y canllaw hwn a mwy, ewch i www.gov.uk/universal-credit

UC Universal Credit
Credyd Cynhwysol

Opening up work_
Ehangu gwaith_

Gwasanaeth Llawn a Byw Credyd Cynhwysol

Mae Credyd Cynhwysol yn cael ei gyflwyno fesul cam ar draws Prydain Fawr yn ôl ardal god post. Mae p'un a gallwch wneud cais amdano a'r ffordd rydych yn rheoli eich hawliad yn dibynnu ar ble rydych yn byw a'ch amgylchiadau personol.

Gwasanaeth llawn

Mae gwasanaeth llawn Credyd Cynhwysol ar gael i holl hawlwrwyr mewn rhai ardaloedd ym Mhrydain Fawr. **Bydd gennych gyfrif Credyd Cynhwysol ar-lein i reoli eich hawliad.** Gallwch ddefnyddio eich cyfrif i roi gwybod am newidiadau, anfon negeseuon at eich anogwr gwaith a chael cefnogaeth. Yn y pen draw, bydd pob hawliad Credyd Cynhwysol ar y gwasanaeth llawn a bydd gennych gyfrif Credyd Cynhwysol ar-lein.

Gwasanaeth byw

Mae gwasanaeth byw Credyd Cynhwysol ar gael i bob person sengl ar draws Prydain Fawr nad ydynt mewn ardal gwasanaeth llawn, yn amodol ar fodloni Amodau Porth ynglŷn â'ch amgylchiadau o'r fath fel eich statws cyflogaeth ac addasrwydd ar gyfer gwaith. Mae'r gwasanaeth byw hefyd ar gael, yn amodol eto i Amodau Porth, i gyplau a theuluoedd sydd â phlant yng Ngogledd Orllewin Lloegr.

Byddwch yn rheoli eich hawliad dros y ffôn trwy ganolfan gwasanaeth. Bydd hawliadau gwasanaeth Byw yn y pen draw yn symud i'r gwasanaeth llawn. Cewch eich hysbysu ynghylch pryd y bydd hyn yn digwydd a beth sydd angen i chi ei wneud ar y pryd.

Gwneud cais am Credyd Cynhwysol

Pan fyddwch yn gwneud eich cais, gofynnir i chi am eich cod post ac yna byddwch yn cael eich cyfeirio at y gwasanaeth cywir i gwblhau eich cais ar-lein. Yn y ddau wasanaeth byddwch bob amser yn cael mynediad at anogwr gwaith a all eich helpu gyda phethau fel dod o hyd i waith, cynyddu'r oriau rydych chi'n gweithio ac yn fwy parod ar gyfer pan fyddwch yn gallu gweithio trwy ddysgu sgiliau gwaith neu sgiliau bywyd newydd. Mae helpu i wella eich incwm wrth wraidd gwasanaeth Credyd Cynhwysol.

Hysbysu newidiadau

Bydd sut y byddwch yn hysbysu newidiadau sy'n effeithio ar eich hawliad Credyd Cynhwysol, fel newid cyfeiriad neu ychwanegu plentyn i'ch hawliad, yn dibynnu ar ba wasanaeth rydych yn ei ddefnyddio.

Ardaloedd gwasanaeth llawn

Defnyddiwch eich cyfrif Credyd Cynhwysol ar-lein i hysbysu newidiadau drwy ateb y cwestiynau ar y sgrin. Bydd y gwasanaeth ar-lein hefyd yn esbonio sut i hysbysu newidiadau nad ydych yn gallu eu hysbysu ar-lein ar hyn o bryd.

Ardaloedd gwasanaeth byw

Ffoniwch y ganolfan gwasanaethau Credyd Cynhwysol i roi gwybod am newidiadau: Ffôn: 0345 6003018 . Ffôn Testun: 0345 600 0743 o ddydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 6pm.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Eich Cyfrifoldebau

Pan fyddwch yn hawlio Credyd Cynhwysol, mae nifer o weithgareddau rydych yn dod yn gyfrifol amdanynt er mwyn cael eich taliad. Gallwch gael rhagor o wybodaeth am Credyd Cynhwysol ar-lein yn www.gov.uk/universalcredit

Cwblhau gweithgareddau chwiliad gwaith am hyd at 35 awr yr wythnos

Cwblhau Ymrwymiad wedi'i deilwra gyda'ch anogwr gwaith.

Chi fydd yn gyfrifol am dalu rhent eich hunain a chostau tai eraill.

Rhoi gwybod am newid mewn amgylchiadau

- **Gwasanaeth llawn - drwy eich cyfrif ar-lein.**
- **Gwasanaeth byw – drwy'r ganolfan gwasanaeth.**

Rheoli eich taliadau a chyllidebu bob mis.

Gweithio'n rhan-amser ac yn gallu ennill mwy? Bydd angen i chwilio am waith ychwanegol a chynyddu eich enillion.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Eich Ymrwymiad

Pan fyddwch yn hawlio Credyd Cynhwysol, bydd angen i chi gwblhau a derbyn ymrwymiad wedi'i deilwra.

Mewn rhan fwyaf o achosion bydd eich Ymrwymiad yn cael ei lunio yn ystod sgwrs gyda'ch anogwr gwaith yn eich Canolfan Gwaith leol. Bydd yn nodi'r hyn rydych wedi cytuno i'w wneud i baratoi ar gyfer gwaith a chwilio am waith, neu i gynyddu eich enillion os ydych eisoes yn gweithio.

Bydd yn seiliedig ar eich amgylchiadau personol a chaiff ei adolygu a'i ddiweddarau ar sail parhaus. Bob tro y caiff ei diweddarau, bydd angen i chi dderbyn Ymrwymiad newydd i gadw cael Credyd Cynhwysol.

Os ydych yn hawlio Credyd Cynhwysol fel cwpl, bydd angen i'r ddau ohonoch dderbyn Ymrwymiad unigol. Efallai y caiff eich ymrwymiad ei effeithio os bydd eich partner yn dechrau gweithio neu fod eu hamgylchiadau'n newid.

Methu â bodloni eich cyfrifoldebau

Bydd eich Ymrwymiad yn datgan yn glir beth fydd yn digwydd os na fyddwch yn bodloni un neu fwy o'ch cyfrifoldebau. Cewch daliadau llai, a elwir yn **sancsiwn**, os byddwch yn methu â bodloni un neu fwy o'ch cyfrifoldebau ac ni allwch roi rheswm da i egluro pam.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Eich Ymrwymiad

Os ydych yn ennill cymaint ag y gellir ei ddisgwyl yn dibynnu ar eich amgylchiadau presennol. Cewch gefnogaeth ariannol heb unrhyw amodau eraill i gynyddu eich enillion.

Os ydych yn gallu gweithio ac ar gael i weithio Bydd angen i chi wneud popeth rhesymol y gallwch i roi'r cyfle gorau i chi ddod o hyd i waith. Eich ffocws llawn amser fydd paratoi at waith a chael swydd. Os na fyddwch yn gwneud hyn heb reswm da, cewch daliadau llai am eich Credyd Cynhwysol, a elwir yn sancsiwn.

Os oes gennych allu cyfyngedig i weithio ar hyn o bryd yn ymwneud ag anabledd neu gyflwr iechyd, ond disgwylir i hyn newid dros amser. Cewch eich cefnogi hyd nes bydd eich amgylchiadau'n gwella a gallwch weithio. Bydd disgwyl i chi i baratoi ar gyfer gwaith cyn belled ag y gallwch

Os oes gennych anabledd neu gyflwr iechyd sy'n eich atal rhag gweithio.

Ni fydd gofyn i chi weithio, a chewch eich cefnogi drwy Gredyd Cynhwysol

Os ydych yn gofalu am berson sydd ag anabledd difrifol am o leiaf 35 awr yr wythnos. Ni fydd gofyn i chi weithio, a chewch eich cefnogi drwy Gredyd Cynhwysol

Os mai chi yw prif ofalwr plentyn. Cewch eich cefnogi'n eich amgylchiadau presennol. Bydd yr hyn a ddisgwylir i chi ei wneud fel prif ofalwr yn gyfnewid am gael Credyd Cynhwysol yn cael ei seilio ar oedran y plentyn ieuengaf yn y cartref.

Taliadau - sut, pryd a ble

Telir Credyd Cynhwysol bob mis ac mae gofyn i chi gyllidebu'n fisol.

Os bydd aros am eich taliad Credyd Cynhwysol cyntaf yn peri trafferth ariannol i chi, mae cymorth ar gael i chi. Cysylltwch â'ch anogwr gwaith os oes angen rhagor o wybodaeth am:

- Cymorth Cyllidebu Personol (cyngor ar arian)
- Taliad Ymlaen Llaw
- Taliad Tai Dewisol (drwy eich awdurdod lleol)

7 diwrnod aros

Os byddwch yn gwneud cais newydd am Credyd Cynhwysol, ni chewch eich talu am y 7 diwrnod cyntaf, fodd bynnag, mae eithriadau i hyn. Gweler yma <https://www.gov.uk/apply-universal-credit>

Cyfnod asesu 1 mis calendr

Asesir a thelir Credyd Cynhwysol mewn ôl-ddyledion, yn fisol, mewn un taliad.

Asesir eich amgylchiadau personol i gyfrifo swm y Credyd Cynhwysol y bydd gennych hawl iddo.

Os bydd diwrnodau aros yn berthnasol, bydd y Cyfnod Asesu yn dechrau ar 8fed diwrnod eich hawliad a chaiff y taliad ei gyfrifo o'r dyddiad hwnnw.

Os nad yw diwrnodau aros yn berthnasol, bydd y Cyfnod Asesu yn dechrau ar ddiwrnod 1af eich hawliad.

7 Diwrnod a Thaliadau

Fel arfer, bydd eich taliadau yn cael ei gyfrifo o'r diwrnod y byddwch yn cyflwyno eich cais a chewch eich taliad cyntaf 7 diwrnod ar ôl diwedd eich Cyfnod Asesu gyntaf.

Yna gwneir eich taliad ar yr un dyddiad bob mis tra byddwch yn parhau i fod â hawl i gael Credyd Cynhwysol. Os yw eich dyddiad talu ar wyl y banc neu benwythnos byddwch yn cael eich talu ar y diwrnod gwaith olaf cyn y gwyliau'r banc neu benwythnos.

Bydd Credyd Cynhwysol yn cael ei dalu yn uniongyrchol i mewn i'ch cyfrif a ddewiswyd.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Taliadau - parhad

Dylech dderbyn eich taliad cyntaf tua 6 wythnos ar ôl i chi wneud eich cais. Ar gyfer cwsmeriaid gwasanaeth llawn, byddwch wedyn yn gallu gweld eich manylion talu ar eich cyfrif ac ar gyfer cwsmeriaid gwasanaeth byw, byddwch yn derbyn llythyr yn esbonio faint y byddwch yn cael ei dalu. Ni allwn gadarnhau faint a gewch cyn hynny, gan fod y swm yn dibynnu ar eich amgylchiadau, er enghraifft os ydych yn gofalu am rywun arall a/neu os ydych wedi derbyn unrhyw incwm neu enillion y mis hwnnw.

Telir Credyd Cynhwysol bob mis ac mae gofyn i chi reoli eich arian yn fisol. Os ydych yn teimlo y gallech brofi anawsterau ariannol yn ystod y cyfnod rhwng gwneud eich cais a derbyn eich taliad cyntaf, siaradwch â'ch anogwr gwaith. Mewn rhai achosion, gallech gael blaenswm o'ch taliad Credyd Cynhwysol gyntaf os ydych wedi bod yn derbyn budd-dal arall yn ddiweddar, neu os ydych mewn angen ariannol brys.

Bydd eich taliad fel arfer yn cyrraedd ar yr un dyddiad bob mis neu'n gynharach os yw'r dyddiad ar wyl banc neu benwythnos.

Os ydych yn gyflogedig, bydd Cyllid Ei Mawrhydi a Thollau (CThEM) yn dweud wrthym am unrhyw arian rydych wedi'i ennill.

Telir Credyd Cynhwysol yn cael ei dalu bob mis i mewn i'r cyfrif rydych wedi dweud wrthym amdano pan wnaethoch eich cais. Caiff y swm a gewch ei gyfrifo bob mis, ac yn dibynnu ar eich amgylchiadau ac enillion yn ystod y cyfnod hwnnw. Gelwir hwn yn Gyfnod Asesu.

Bydd eich Cyfnod Asesu cyntaf fel arfer yn dechrau 7 diwrnod ar ôl i chi gyflwyno eich cais. Gall y cyfnod aros am 7 diwrnod fod yn berthnasol os ydych yn ddi-waith ac yn hawlio Credyd Cynhwysol.

Os oeddech eisoes yn cael credydau treth, mae'n bwysig nodi y bydd eich credydau treth yn dod i ben cyn gynted ag y byddwch yn gwneud cais am Gredyd Cynhwysol. Am ragor o wybodaeth gweler: Credyd Cynhwysol: [help with managing your money - GOV.UK](https://www.gov.uk/government/publications/help-with-budgeting-your-universal-credit) (<https://www.gov.uk/government/publications/help-with-budgeting-your-universal-credit>).

Cymorth ychwanegol gyda chostau gofal plant cymwys

Efallai eich bod yn poeni am dalu am ofal plant wrth i chi weithio. Rydym am helpu, felly trwy Credyd Cynhwysol gallwch hawlio hyd at 85% o gostau gofal plant cymwys. Rydym yn ychwanegu hyn at eich taliad misol. Siaradwch â'ch anogwr gwaith os ydych yn dymuno i gael gwybod mwy.

Rheoli eich arian

Os ydych am gael rhywfaint o help i reoli eich arian, gallwch gael mynediad at y Rheolwr Arian ar-lein yma <http://obs.moneyadviceservice.org.uk>

Mae'r Rheolwr Arian yn offeryn digidol rhyngweithiol, sy'n eiddo i'r Gwasanaeth Cyngori Ariannol sy'n cynnig cyngor ar reoli arian personol.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Mae'r cyngor yn cynnwys sut i agor cyfrif banc, delio ag ôl-ddyledion rhent a biliau rheolaidd a gwasanaethau cyngor ar ddyledion. Mae cynllunydd ariannol cyflym a hawdd i'w defnyddio ac awgrymiadau am reoli arian, gan gynnwys sut i leihau biliau eich cartref. Mae hefyd yn cynnwys gwybodaeth am hawlio Credyd Cynhwysol fel cwpl, hawlio gyda phlant, gwybodaeth i ofalwyr, dolenni i awdurdodau lleol a chanolfannau gwybodaeth eraill.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Sanctsiynau

Os byddwch yn methu â bodloni pob un o'ch cyfrifoldebau a nodwyd yn eich ymrwymiad bydd gennych toriad yn eich budd-dal, a elwir yn sanctsiwn. Mae hyn yn golygu y bydd eich taliadau Credyd Cynhwysol yn cael eu lleihau am gyfnod penodol, a bydd y cyfnod o ostyngiad yn cynyddu'r po fwyaf y byddwch yn methu â bodloni gofynion tebyg, hyd at isafswm o 3 blynedd. Mae yna pedair lefel o sanctsiwn: uwch, canolig, is ac isaf:

Lefel Uwch: Byddwch yn cael eich sanctsiynu am 91 diwrnod ar gyfer eich sanctsiwn lefel uwch cyntaf mewn unrhyw gyfnod o 364 diwrnod, 182 diwrnod ar gyfer eich ail, neu 1095 diwrnod ar gyfer eich trydedd os:

- Bod yn rhaid i chi gwrdd â 'gofyniad paratoi gwaith', a'ch bod yn methu â chymryd rhan mewn Gweithgaredd Gorfodol;
- Bod yn rhaid i chi gwrdd â 'gofyniad chwiliad gwaith', ac rydych yn methu â gwneud cais ar gyfer swydd benodol lle dywedir wrthy ch am wneud hynny;
- Bod yn rhaid i chi gwrdd â 'gofyniad argaeledd gwaith', ac rydych yn gwrthod cynnig swydd; neu
- Rydych yn gadael gwaith neu'n lleihau eich oriau gwaith, boed yn wirfoddol neu o ganlyniad i 'gamymddwyn' (tra'n hawlio Credyd Cynhwysol neu ychydig cyn eich cais).

Mae yna reolau arbennig ar gyfer pa mor hir y bydd eich sanctsiwn yn para os yw dros adael gwaith cyn i chi hawlio Credyd Cynhwysol.

Lefel Ganolig: Byddwch yn cael eich sanctsiynu am 28 diwrnod ar gyfer eich sanctsiwn lefel ganolig cyntaf mewn unrhyw gyfnod o 364 diwrnod, neu 91 diwrnod ar gyfer eich ail os bod:

- Rhaid i chi gwrdd â gofyniad chwiliad gwaith ' a'ch bod yn methu â chymryd pob cam rhesymol i ddod o hyd i waith â thâl neu gynyddu eich enillion o waith; neu
- Rhaid i chi gwrdd â 'gofyniad argaeledd gwaith' ac nad ydych ar gael i ddechrau gweithio neu fynd i gyfweiliadau

Lefel Is: Maent yn para hyd nes y byddwch yn gwneud beth bynnag y cawsoch eich sanctsiynu dros fethu â gwneud, yn ogystal â 7 diwrnod i'ch sanctsiwn lefel is cyntaf mewn unrhyw gyfnod o 364 diwrnod, 14 diwrnod ar gyfer eich ail, neu 28 diwrnod ar gyfer eich trydedd os:

- ydych wedi methu â mynychu neu gymryd rhan mewn cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith, ac nid yw lefel sanctsiwn isaf yn gymwys;
- ydych wedi methu â mynychu neu gymryd rhan mewn cwrs hyfforddi;
- Methu â chymryd camau penodol i gael gwaith â thâl, neu i gynyddu eich enillion o waith.

Lefel Isaf: Mae'r rhain yn berthnasol os oes dim ond rhaid i chi gwrdd â'r 'gofyniad cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith', ac rydych yn methu â mynychu neu gymryd rhan mewn cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith; maent yn para hyd nes y byddwch yn cymryd rhan mewn un.

Cyplau: Os ydych yn gwpl, ar gyfer pob person y cafodd eu sanctsiynu, mae'r gyfradd sanctsiwn yn 50% o'r Lwfans Safonol priodol ar gyfer y cwpl. Ar gyfer y sanctsiwn lefel isaf, byddwch yn cael eich sanctsiynu ar swm sy'n cyfatebol â 20% o'ch Lwfans Safonol (50% neu 40%).

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Gostyngiad o sancsiynau o Gredyd Cynhwysol:

Er na allwch gael dau sancsiwn ar unwaith, gall sancsiynau rhedeg yn ôl-wrth-gefn. Pan fyddwch yn cael eich sancsiynu, fel arfer eich taliad nesaf, neu gyfres o daliadau Credyd Cynhwysol yn y dyfodol, sy'n cael ei effeithio.

Caiff gostyngiadau Sancsiynau eu cymhwyso ar ôl cymryd enillion ac incwm heb ei ennill i ystyriaeth. Os nad oes digon o Gredyd Cynhwysol yn weddill ar ôl hyn i gymryd swm llawn y sancsiwn, bydd y sancsiwn yn lleihau'r dyfarniad i ddim ac yn cael ei drin fel pe bai wedi'i wneud yn llawn. Byddwch yn parhau i fod â hawl i Gredyd Cynhwysol ac felly bydd gennych fynediad i fudd-daliadau 'pasbort' fel presgripsiynau am ddim.

Pobl 16/17 mlwydd oed:

Gallwch disgyn i unrhyw un o'r pedwar grŵp amodoldeb (Gofynion sy'n gysylltiedig â phob gwaith, gofynion cyfweliad sy'n canolbwyntio ar waith a pharatoi at waith yn unig, gofynion cyfweliad sy'n canolbwyntio ar waith yn unig a dim gweithgarwch sy'n gysylltiedig â gwaith),. Mae'r gyfundrefn sancsiynau ar gyfer pobl 16 a 17 oed yn adlewyrchu'r drefn oedolion, ond mae symiau sancsiwn is, 40% o'r Lwfans Safonol, a gyfnodau byrrach.

Os nad ydych yn cytuno â sancsiwn Credyd Cynhwysol:

Gallwch ofyn am ailystyriaeth orfodol o fewn mis i ddyddiad y penderfyniad. Mae'n rhaid i chi ysgrifennu i'r adran a roddodd y penderfyniad (mae'r cyfeiriad i ysgrifennu iddo ar y llythyr penderfyniad) a dweud pam y credwch fod y penderfyniad yn anghywir, gan ddarparu unrhyw dystiolaeth.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Chwiliad gwaith llawn amser

Os yw eich Ymrwymiad yn cynnwys chwilio am waith, bydd disgwyl i chi wneud popeth yn rhesymol y gallwch i baratoi ar gyfer gwaith a dod o hyd i waith. Yn y rhan fwyaf o achosion, bydd angen i chi gwblhau hyd at 35 awr o weithgaredd chwiliad gwaith yr wythnos er mwyn cael Credyd Cynhwysol. Gallai hyn gynnwys rhai neu bob un o'r canlynol:

Paratoi eich CV

Ei deilwra i bob swydd

Ymchwilio i gyflogwr a chysylltiadau trafndiaeth

Ymgeisio am swyddi addas

Paratoi nodyn eglurhaol eich CV

Dilyn i fyny ar geisiadau

Ei wneud yn hawdd i'w ganfod ar-lein

Chwiliad gwaith a gosod rhybuddion swyddi ar-lein

Rhyngweithio gyda ffrindiau, teulu a chyfryngau cymdeithasol

Paratoi am eich cyfweiliad

Cofnodi eich gweithgareddau i olrhain eich cynnydd

Nid yw'r rhestr yn gynhwysfawr. Am ragor o awgrymiadau a syniadau ewch i Camau Dyddiol i Waith <http://camaudyddioliwaith.tumblr.com>

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Amodoldeb

Mae amodoldeb yn golygu pethau'n gysylltiedig â gwaith y bydd yn rhaid i oedolyn cymwys eu gwneud er mwyn cael hawl llawn i Gredyd Cynhwysol. Bydd pob oedolyn cymwys yn perthyn i un o bedwar grŵp amodoldeb yn seiliedig ar eu gallu a'u hamgylchiadau; y rhain yw: 1) gofynion sy'n gysylltiedig â phob gwaith, 2) gofynion cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith a pharatoi at waith yn unig, 3) gofynion cyfweiliad sy'n canolbwyntio ar waith yn unig, 4) Dim gofynion sy'n gysylltiedig â gwaith. Siaradwch â'ch anogwr gwaith i ganfod pa grŵp amodoldeb sy'n berthnasol i chi.

Amodoldeb diwrnod un - Fel oedolyn cymwys, bydd yn ofynnol i chi gofrestru eu cyfrif Paru Swyddi Ar-lein, creu eich cyfrif e-bost/cyfeiriad hun a chreu Curriculum Vitae (CV) o ddiwrnod cyntaf eu cais Credyd Cynhwysol.

Ehangu gwaith

Mae Credyd Cynhwysol yn ehangu gwaith ac yn caniatáu mynediad at ystod ehangach o swyddi drwy:

- helpu i sicrhau eich bod bob amser yn well eich byd mewn gwaith
- caniatáu gwaith rhan-amser a byrdymor i weithredu fel carreg gamu i mewn i waith
- eich darparu gyda chefnogaeth gan anogwr gwaith i'ch helpu bob cam o'r ffordd
- cael gwared ar rwystrau, bydd yn eich galluogi i weithio mwy nag 16 awr yr wythnos ac yn parhau i hawlio Credyd Cynhwysol

Am wybodaeth bellach gweler Credyd Cynhwysol a gwaith [Universal Credit and work - GOV.UK](https://www.gov.uk/government/publications/universal-credit-and-work-quick-guide). (<https://www.gov.uk/government/publications/universal-credit-and-work-quick-guide>)

Tapr

Mae Credyd Cynhwysol wedi'i gynllunio i sicrhau eich bod yn well eich byd mewn gwaith, drwy ychwanegu at eich cyflog bob mis tra'ch bod ei angen.

Mae eich taliad Credyd Cynhwysol yn lleihau'n raddol wrth i chi ennill mwy(sef tapr), a bydd yn cynyddu eto os yw eich swydd yn dod i ben neu os yw eich enillion yn gostwng.

Gallwch ennill swm penodol, sy'n seiliedig ar eich amgylchiadau unigol, cyn bod eich taliad Credyd Cynhwysol yn cael ei leihau. Po fwyaf y byddwch yn ei ennill, yr uchaf y bydd eich cyfanswm incwm, sy'n helpu i sicrhau y byddwch yn well eich byd mewn gwaith.

Defnyddiwch [gyfrifiannell budd-dal](https://www.gov.uk/benefits-calculators) i weld sut y bydd dechrau swydd neu gynyddu eich oriau'n effeithio ar eich budd-daliadau. (<https://www.gov.uk/benefits-calculators>).

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Hunangyflogaeth

Caiff Credyd Cynhwysol ei gyflwyno fesul cam ar draws Prydain Fawr yn ôl ardal god post. Mae p'un a gallwch wneud cais amdano a'r ffordd rydych yn rheoli eich hawliad yn dibynnu ar ble rydych yn byw a'ch amgylchiadau personol.

Gwasanaeth Llawn

Mae gwasanaeth llawn credyd cynhwysol ar gael i holl hawlwr, gan gynnwys yr hunangyflogedig, mewn rhai rhannau o Brydain Fawr. Bydd gennych gyfrif Credyd Cynhwysol ar-lein i reoli eich hawliad.

Gwasanaeth Byw

Nid yw gwasanaeth byw Credyd Cynhwysol ar gael i chi os ydych eisoes yn hunangyflogedig pan fyddwch yn hawlio. Os oes gennych hawliad Credyd Cynhwysol sefydledig, ac yna'n dod yn hunangyflogedig, gallwch barhau i hawlio.

Cyfweliad Porth

Gofynnir i bobl sy'n hunangyflogedig a disgwylir iddynt chwilio am waith a bod gael i weithio tra'n cael Credyd Cynhwysol, fynychu cyfweliad Porth; gofynnwch i'ch anogwr gwaith am hyn.

Canllaw hunangyflogaeth

Caiff hwn ei gyhoeddi pan fyddwch yn dweud wrthym eich bod yn hunangyflogedig, ac mae'n esbonio yn hunangyflogaeth a'r Credyd Cynhwysol. Mae'n dweud wrthyb beth i'w ddisgwyl yn eich cyfweliad porth, beth i ddod gyda chi, a sut i roi gwybod am enillion hunangyflogedig.

Beth mae'n ei olygu i fod yn 'hunangyflogedig â thâl'?

Pan fyddwch yn dweud wrthym eich bod yn hunangyflogedig, mae angen i ni benderfynu a hunangyflogaeth yw'r ffordd fwyaf priodol i chi i fod yn annibynnol yn ariannol. Y cam cyntaf tuag at wneud y penderfyniad hwn yw asesu p'un ag ydych yn 'hunangyflogedig â thâl'.

Mae hyn yn golygu y dylai hunangyflogaeth mewn masnach, proffesiwn neu alwedigaeth fod eich prif alwedigaeth. Rhaid iddo hefyd gael ei drefnu, ei ddatblygu, bod yn rheolaidd, a'i weithredu yn y disgwyliad o wneud elw. Os na chanfu eich bod yn hunangyflogedig â thâl, ni chymhwysir y Lefel Lleiafswm Incwm (gweler isod), ac mae gofyn i chi gwrrdd ag amodau chwilaidd gwaith.

Lefel Lleiafswm Incwm

Mae'r Lefel Lleiafswm Incwm yn lefel tybiedig enillion ar gyfer hawliwr hunangyflogedig â thâl, ac yn seiliedig ar yr enillion y disgwyliwn i hawlydd mewn amgylchiadau tebyg eu cyflawni. Mae wedi'i gynllunio i'ch annog a'ch cymell i gynyddu eich enillion drwy ddatblygu eich busnes, ac fe gaiff ei gymhwyso os yw eich enillion yn is na'r lefel honno, ac nad ydych mewn cyfnod cychwynnol.

Os ydych yn ddarostyngedig i'r Lefel Lleiafswm Incwm, ni fyddwch yn amodol ar gofynion chwiliad gwaith neu argaeledd am waith, sy'n eich galluogi i ganolbwyntio ar sicrhau llwyddiant eich busnes a gwneud y mwyaf o'ch arian hyd at a thu hwnt i'r lefel yr Lefel Lleiafswm Incwm .

Cyfnod Dechrau Busnes

Os byddwn yn penderfynu eich bod yn hunangyflogedig â thâl, o fewn blwyddyn o ddechrau'n hunangyflogedig a'ch bod yn cymryd camau gweithredol i gynyddu eich enillion, byddwch yn gymwys am 'gyfnod dechrau.' Mae hwn yn gyfnod o hyd at ddeuddeng mis lle na chymhwysir y Lefel Lleiafswm Incwm, ac ni fydd yn ofynnol i chi chwilio am waith neu gymryd gwaith arall.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Ystyrir eich enillion gwirioneddol i gyfrifo eich dyfarniad Credyd Cynhwysol. Disgwylir i chi gymryd camau i adeiladu eich busnes a chynyddu eich enillion, a byddwn yn gofyn i chi ddarparu tystiolaeth o hyn yn ystod eich cyfweiliadau chwarterol.

Cymorth Anogwr Gwaith

Os ydych yn y cyfnod dechrau busnese, cewch gefnogaeth unigol gan eich anogwr gwaith i'ch helpu i dyfu eich busnes a chynyddu eich enillion.

Os oes gennych bartner sy'n gweithio

Gall enillion eich partner effeithio ar Lefel Lleiafswm Incwm a gymhwysir i'ch hawliad mewn rhai amgylchiadau.

Defnyddir incwm y cartref i gyfrifo swm y Credyd Cynhwysol a gewch, felly efallai y gall enillion eich partner effeithio ar eich taliad.

Os oes gennych bartner sydd hefyd yn hunangyflogedig â thâl

Byddai gan y ddau ohonoch Lefel Lleiafswm Incwm eich hun, ac fe'i gyfrifir yn dibynnu ar eich amgylchiadau, ac efallai y cyfunir y rhain i gyfrifo dyfarniad eich cartref.

Newidiadau i'ch hunangyflogaeth

Bydd angen i chi roi gwybod am unrhyw newid yn eich amgylchiadau drwy eich cyfnodolyn yn eich cyfrif ar-lein (gwasanaeth llawn) neu drwy'r ganolfan gwasanaethau (gwasanaeth byw). Yn dibynnu ar y newid, efallai y bydd angen i ni gynnal prawf hunangyflogedig â thâl newydd.

Cymorth busnes eraill

Mae miloedd o bobl yn cymryd y penderfyniad i ddechrau eu busnes eu hunain, neu dyfu un sydd eisoes yn bodoli, bob blwyddyn. Os ydych yn meddwl am hyn i wella eich dyfodol, mae GOV.UK yn darparu cyfoeth o wybodaeth am weithio i chi eich hun. (<https://www.gov.uk/working-for-yourself>)

Credyd Cynhwysol a hunangyflogaeth - Cyhoeddiadau -

GOV.UK(<https://www.gov.uk/government/publications/universal-credit-and-self-employment-quick-guide>)

Help gyda chostau gofal plant cymwys

Mae Credyd Cynhwysol yn helpu rhieni sy'n gweithio drwy ddarparu cymorth ariannol ar gyfer gofal plant cymwys, waeth faint o oriau yr ydych yn gweithio. Os ydych yn gwneud cais gyda phartner fel arfer bydd angen i'r ddau ohonoch fod mewn gwaith i gael y cymorth hwn. Mae hefyd ar gael os ydych yn hawlio Credyd Cynhwysol ac yn cael Tâl Salwch Statudol, Tâl Mamolaeth Statudol, Tâl Tadolaeth Cyffredin Statudol, Tâl Tadolaeth Statudol Ychwanegol, Tâl Tadolaeth a Rennir, Tâl Mabwysiadu Statudol a Lwfans Mamolaeth.

Gallwch hawlio hyd at 85% o'ch costau gofal plant gwirioneddol a dalwyd allan os ydych yn bodloni'r amodau cymhwys a bod eich costau gofal plant yn gymwys

Gall hawlwr sydd â chynnig swydd gadarn sydd wedi'i derbyn wneud cais am gostau gofal plant cymwys mis cyn dechrau gweithio. Siaradwch â'ch anogwr y gwaith cyn gynted â phosibl am eich cynnig swydd a'r opsiynau cymorth sydd ar gael i chi o ran helpu gyda chael trefn ar waith ar gyfer pan fyddwch yn dechrau gweithio. Telir Credyd Cynhwysol ar gyfer costau gofal plant cymwys mewn ôl-ddyledion, felly credwch eich bod angen help gyda chostau ymlaen llaw, dylech drafod hyn gyda'ch anogwr gwaith. Mae cymorth ychwanegol i gwrdd â thaliad cychwynnol ar gyfer costau gofal plant cymwys ar gael, yn amodol ar rai amodau.

Gall Credyd Cynhwysol ar gyfer costau gofal plant cymwys hefyd gael eu hawlio am o leiaf mis ar ôl i'ch cyflogaeth ddod i ben, a all eich helpu i gynnal gofal plant wrth i chi symud rhwng swyddi.

Mae help i dalu am gostau gofal plant cymwys o ran Credydau Cynhwysol yn ymwneud â thaliadau i ddarparwyr gofal plant cofrestredig neu gymeradwy. Yn gyffredinol, golyga bod y darparwr gofal plant wedi'i gofrestru gyda'r Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC). Gall gofal plant cymeradwy gynnwys gofal a ddarperir yn yr ysgol neu mewn lle arall drwy gwarchodwr plant, cynllun chwarae, meithrinfa neu glwb. Dylai eich darparwr gofal plant cymeradwy gallu eich darparu gyda rhif cofrestru.

I wneud cais bydd angen i chi ddarparu tystiolaeth o'ch lleoliad(au) gofal plant a gwir gost gofal plant gyda derbynebaw.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)

Help arall gyda chostau gofal plant

Gall pob plentyn tair a phedair oed yn Lloegr gael 570 awr o addysg neu ofal plant bob blwyddyn gynnar am ddim. Mae hyn fel arfer yn cael ei gymryd am 15 awr bob wythnos am 38 wythnos y flwyddyn. Mae rhai plant dwy oed hefyd yn gymwys.

O fis Medi 2017 bydd yr hawl gofal plant am ddim yn Lloegr yn cael ei ddyblu i 30 awr yr wythnos i rieni sy'n gweithio o blant tair a phedair oed. Mae cymorth gyda gofal plant hefyd ar gael yng Nghymru a'r Alban.

Ni allwch hawlio Credyd Cynhwysol ar gyfer costau gofal plant cymwys i dalu am unrhyw ddarpariaeth am ddim. Fodd bynnag, gallwch hawlio Credyd Cynhwysol ar gyfer costau gofal plant cymwys i dalu am gost yr oriau y tu hwnt i'r ddarpariaeth am ddim. Os yw eich plentyn yn dechrau cael gofal plant am ddim, dylech ddweud wrthym am y newid ar unwaith.

Os ydych yn gweithio ac yn gyfrifol am blentyn, efallai y bydd eich cyflogwr yn medru eich helpu gyda chostau gofal plant drwy Chymorth Gofal plant Cyflogwr ar ffurf talebau gofal plant. Bydd Chymorth Gofal plant Cyflogwr yn cau i geisiadau newydd d o fis Ebrill 2018.

Yn gynnar yn 2017, bydd y cynllun Gofal Plant di-dreth newydd yn cael ei gyflwyno i gefnogi rhieni gyda'u costau gofal plant. Os ydych yn cael Credyd Cynhwysol, ni fyddwch yn gymwys i gael Gofal Plant di-dreth ar yr un pryd, felly bydd angen i chi ddewis rhwng cael costau gofal plant Credyd Cynhwysol a Gofal Plant Di-dreth. Os oes angen help arnoch gyda hyn, dylech siarad â'ch anogwr gwaith.

Am wybodaeth bellach am ddarparwyr cofrestredig, gofal plant am ddim a chymorth gofal plant eraill ewch i <https://www.gov.uk/childcaresupport>.

Tai

Os ydych chi a /neu eich partner yn gyfrifol am dalu'r rhent (gan gynnwys unrhyw daliadau gwasanaeth cymwys) ar gyfer y cartref yr ydych yn byw ynddo, neu os oes gennych forgais, efallai y gall Credyd Cynhwysol roi cymorth tuag at y gost. Rydym yn galw hyn Costau Tai Credyd Cynhwysol.

Os ydych yn hawlio Credyd Cynhwysol, eich cyfrifoldeb chi yw cyllidebu'n gywir a sicrhau eich bod yn talu eich rhent a chostau tai eraill yn uniongyrchol i'ch landlord neu fenthyciwr/morgais/ yn llawn. Mae bod yn gyfrifol am dalu'r rhent yn golygu bod gennych gytundeb i wneud taliadau rhent ac mae gennych contract neu gytundeb rhentu ysgrifenedig gyda landlord, sefydliad neu asiantaeth.

Os ydych yn gwneud cais am gostau tai o dan Credyd Cynhwysol mewn ardal **wasanaeth llawn** ac yn byw yn y **sector tai cymdeithasol**, bydd y ganolfan gwasanaeth yn e-bostio ffurflen Gwirio Costau Tai (HCV) i'ch landlord. Unwaith y bydd hyn wedi cael ei ddychwelyd, bydd y wybodaeth yn cael ei gwirio yn erbyn eich datganiad hawlydd, a'i uwchlwytho i'ch hawliad drwy eich cyfrif ar-lein.

Os ydych yn gwneud cais am gostau tai o dan Credyd Cynhwysol mewn ardal gwasanaeth llawn ac yn byw yn y **sector tai preifat**, **eich cyfrifoldeb chi yw darparu tystiolaeth o'ch cytundeb tenantiaeth a'r swm, h.y. rhent, i'ch anogwr gwaith.**

Os ydych yn gwneud cais am gostau tai o dan Credyd Cynhwysol mewn ardal **wasanaeth fyw**, **eich cyfrifoldeb chi yw dod â thystiolaeth gyda chi i'r ganolfan gwaith**, er enghraifft:

- Cytundeb tenantiaeth cyfredol
- Datganiad rhent cyfredol
- Llyfr rhent cyfredol
- Llythyr wedi'i lofnodi gan eich landlord
- Cytundeb morgais
- Datganiad morgais cyfredol
- Unrhyw gytundeb benthyciad/au a ddiogelir ar eiddo
- Cyfriflen banc yn dangos taliadau morgais.

Byddwn yn gwirio a dilysu eich tystiolaeth cyn talu Costau Tai Credyd Cynhwysol. Byddwn hefyd yn gwirio'r lefelau rhent lleol yn eich ardal. **Os nad ydych yn darparu tystiolaeth hwn efallai y bydd oedi wrth dalu Costau Tai Cynhwysol i chi.**

Gostyngiad Treth y Cyngor Lleol

Os ydych yn hawlio Credyd Cynhwysol am y tro cyntaf, byddem yn eich cynghori i wneud cais am Gostyngiad Treth y Cyngor Lleol (LCTR) ar unwaith, gan na fydd llawer o awdurdodau lleol yn ôl-ddyddio hynny ar eich rhan.

Nid oes angen i chi aros nes bod eich cais am Credyd Cynhwysol wedi cael ei asesu a/neu ei dalu. Gallwch ddechrau'r y broses i wneud cais am [LCTR ar GOV.UK](http://www.gov.uk/apply-council-tax-reduction). (<http://www.gov.uk/apply-council-tax-reduction>). Bydd yn mynd â chi yn syth i'r dudalen berthnasol ar wefan eich cyngor lleol, a fydd yn dweud wrthy ch beth sydd angen i chi ei wneud nesaf.

Gallech gael help gan eich awdurdod lleol gyda'ch Treth Gyngor os ydych ar incwm isel neu hawlio budd-daliadau, gan gynnwys Credyd Cynhwysol. Mae'r cymorth a gewch yn dibynnu ar ble rydych yn byw, eich amgylchiadau, incwm eich cartref - gan gynnwys cynilon a phensiynau, os oes unrhyw blant neu oedolion yn byw gyda chi a chynllun gostyngiadau'r Dreth Gyngor eich cyngor lleol ei hun.

Trefniadau Talu Amgen

Mae rhai dewisiadau talu Credyd Cynhwysol a all eich helpu i reoli eich arian. Gelwir y rhain yn 'Trefniadau Talu Amgen'.

Ni fydd pob cais am Trefniadau Talu Amgen yn cael ei ganiatáu gan y bydd pob cais yn cael ei ystyried yn ôl ei rinweddau ei hun ac yn erbyn y meini prawf cymwys.

Os ydych yn gymwys, gallwch gael:

- Arian wedi'i dalu'n uniongyrchol i'ch landlord ar gyfer rhent - mae hyn yn golygu y bydd yr elfen tai Credyd Cynhwysol yn cael ei thalu'n awtomatig bob mis i'ch landlord rhag o'ch taliad Credyd Cynhwysol.
- Taliadau wythnosol neu bob pythefnos yn hytrach na bob mis - gall hyn eich helpu i atal rhag rhedeg allan o arian os ydych yn cael trafferth i wneud eich taliad bara am fis cyfan.
- Taliadau a rennir ar 2 gyfrif banc yn lle un (cyplau yn unig) - gall hwn yn eich helpu i reoli eich arian eich hun os oes gennych gyfrifoldebau sy'n wahanol i'ch partner, neu os ydych wedi bod yn ddiodefwr cam-drin ac yn awyddus i reoli eich arian eich hun.

Gall Trefniadau Talu Amgen gael eu hystyried ar unrhyw adeg yn ystod y cais Credyd Cynhwysol. Os ydych ar hyn o bryd yn gwneud cais, neu am wneud cais am Credyd Cynhwysol, gallwch ofyn am Drefniant Talu Amgen yn eich cyfweliad.

Mae angen i chi hefyd fod yn ymwybodol pe byddech yn mynd i ôl-ddyledion rhent, gall eich landlord wneud cais am ddiodynriad trydydd parti yn uniongyrchol o'ch taliad Credyd Cynhwysol. Bydd hyn ond yn berthnasol os ydych o leiaf 2 fis ar ei hôl gyda'ch rhent. Efallai y byddwch am siarad â'ch landlord ac yn dod i drefniant (er mwyn osgoi y didyniadau hyn) os ydych yn o leiaf 2 fis ar ei hôl gyda'ch rhent. Siaradwch â'ch anogwr gwaith am fwy o wybodaeth os ydych eisoes yn cael Credyd Cynhwysol.

[Dychwelyd i'r dudalen gynnwys](#)